

سەرکە کەمار: عێراق فاکتەرکی ناوچەیی کاریگەر بۆ پشتگیریکردنی ئێرادی دیاڵگ و بەهاکانی لێکتەگەشتن لێنەوان و واتا نەدا

سەرکە کەمار د. لێتێف جەمال رەشید ئەمەم 24-2-2024 ئامادەیی شەشەمین کەنفرا نسی دیاڵگی بەغداد بوو، کە پێمانگای عێراق بۆ دیاڵگ لێژەر دروشمی (پێیوێندی هەر مێ-مێحوێری عێراق) رەکیخستوو.

سەرکە کەمار لێ کەنفرا نسی کەدا وتەییکی پێشکەشکرد و دوپاتیکردوو، چالاکێ ناوێندیکانی توێژینوو و دامەزراوو مەدەنییەکانی پێیوێست بۆ دیاڵگ و لێکتەگەشتن، چالاکیی گەرنەگ، کە کاری حکومەتەکان بەرەوپێش دەبات بۆ پێرەپێدانێ بەهاکانی پێکەوێژیان، هەر و هەر پێشوانی دێکات لێ پێشکەشکردنی بێرەک و تەوانینەکان بۆ بێار بەدەستان، ئەمەش یارمەتیدەر بۆ دروستکردنی بێارەکان. هەر و هەر ئەمانەیی بۆ کرد، ئەو سیاسەتە عێراق، کە لێ دواي روخانی دیکتاتەرییەت و لێلایەن حکومەتە جیا جیاکانوو پێیوێدەکرەت و پێرەپێدراوو، لێسەر بێنەمایەکی بێنەتە دا ئێراوو و بریتییە لێوێ عێراق هەمیشە لایەنەکی چالاک بۆ لێکتەگەشتن و پێکەوێژیان ناوچەیی.

سەرکە کەمار راشیگەیانە؛ عێراق کاری کردوو بۆ ئەوێ نێبەتە خاڵی هەرشکردنەسەر هیچ لایەنەکی ناوچەیی، بۆئێ کو فاکتەرکی ناوچەیی کاریگەر لێ پێناو هاریکاری بونیادنەر و پشتگیریکردنی ئێرادی دیاڵگ و بەهاکانی لێکتەگەشتن لێنەوان و واتا تە جیاوازەکاندا.

ئەمەش دېقى و تەككى بىر سىرلىك كەمار:

بىناوى خۇداي گۆرۈ و مېھرىبان

خوشكان و برايانى ئامادىيۈۈ بىر

سەۋى خۇداي گۆرۈتەن لىبەت

سەۋەتەن لىبەت و دىستەشى لى ھەۋەكەتەن ئىم بى سازکردنى ئەم كەنفرانسە، كە پەيۈندى بى پتەۋکردنى بىھاكەنى دىالەگ و كارکردنى ھەۋەشەۋە ھەيە لىپەناو دروستکردن و پەلەپەدانى ژىنگەيەكى ناۋچەيى و جىھانى پەپەشت بى گەتوگە و لىكتەگەيشتەنى باش لىنەۋان وەتەن. رەنگە گەنگەرىن و باشتەرىن لىكتەگەيشتەن، ئەۋ لىكتەگەيشتەن بىت كە لىسەر بىنەمەي باۋەكەي راستەقىنە بى دىالەگ و فرەچەشنى و جىۋاۋى بونىادەراۋە، پەشان لىكتەگەيشتەن كە بىھەزەتە دىبەت ھەلەكەتەك لىسەر بىنەمەكەنى بىرەۋەندى ھەۋەشەش بىت و پەپەشت بىت بى رەزگەرتەن لى سەربەخەيى و سەۋەرىيى وەتەن و كەمەگەكەن.

چالەكى ناۋەندەكەنى تەۋەزىنەۋە و دامەزراۋە مەدەنىيەكەنى پەيۈستە بى دىالەگ و لىكتەگەيشتەن، چالەكى گەنگە، كە كارى كەۋەنەكەن بىرەۋەشەش دىبەت بى پەلەپەدانى بىھاكەنى پەكەۋەزىان، ھەۋەشەش پەشتىۋانى دىكەتە لى پەشكەشكەردنى بىرەكە و تەۋەۋەنەكەن بى بىارەبەدەستان، ئەمەش يارمەتەيدەن بى دروستکردنى بىارەكەن و ھەنەنەراي كەشەكى گەنچەۋە بى لىكتەگەيشتەنى باش و پەكەۋەزىان.

لە ھەمەۋەن ئەشكەرىيە، ئەۋ سەسەتەنى عەراق، كە لى دۋە روخانى دىكتەتەرىيەت و لىلەينە كەۋەتە جىجەكەنەۋە پەيەۋەدەكەتە و پەلەپەدەراۋە، لىسەر بىنەمەيەكى بىنەتەنى داۋەزراۋە و بىرەيەيە لىۋەى عەراق ھەمەشە لەينەكە چالەكە بى لىكتەگەيشتەن و پەكەۋەزىانى ناۋچەيى و يارمەتەيدەن بى دروستکردنى ژىنگەيەكى پەپەشت بى دىالەگ و رەزگەرتەن لى فرەچەشنى و جىۋاۋەزىيەكەن. ھەربەيە عەراق كارى كەردە بىنەۋەى نەبەتە خەي ھەشكەردەن سەلە ھەيە لەينەكە ناۋچەيى، بىكەۋە فەكتەرىكى ناۋچەيى كارىگەنە لىپەناو ھەرىكەرى بونىادەنە و پەشتەگەرىكەردنى ئىرادەنى دىالەگ و بىھاكەنى لىكتەگەيشتەن لىنەۋان وەتە جىۋاۋەكەنە.

بى پەشتە بىستەن بىۋە بىنەمە گەشتەنەنى كەۋەتەكەنى عەراق پەيەۋەۋەنە نەكەردەۋە، دەۋەنەن ھەۋە و رەۋەى عەراق لى دروستکردنى كەشەكى گەنچەۋە و پەپەشت بى گەتوگە لىنەۋان ھەردەۋە ۋەتەنى درەۋسە، شەنەنى عەلەبى سەۋەدىيە و كەمەرى ئەسەمە ئەران پەشتەسەتەكەينەۋە. لىسەستەشە ھەۋەكەنەمەن بىيە ئەنچەمە دىۋەنە گەگەرى ئىرادە و ھەرىكەرى بونىادەنەنەنى كەۋەتەكەنى ھەردەۋە ۋەتەنى درەۋسە نەۋەيە.

پدچت ئم ناوچکمان پویستیپکی زری ب بهزکردنی پرنسیپکانی دیالگی بونیادنر و برهمدار هیبت.

برز وندی گیلان و وایتان ل پبرپداننی رساکانی لکتگیشتن و چسپاندنی پرنسیپکانی دیالگ و روانینکی برپرسیارانلی بر و دها توو.

برز وندی ناوچکمان ل و دای، ک همومان هاریکاری یکتربکین لپناو هنانارای زینگیک گیشسندو و هاریکار و یگگرتوو.

ل دیکانی رابدودا، کات زر بفییدراو ل و ماوییدا سامان و درفتی زر بهددران، ک دکر ناوچک بر و پش و بیل و هاو بشی بهزتر بکن و هاریکاری بچسپنن.

کشوهوای چنگ و توندوتیژی و تیر لر لم دیان سا دا، هکارکی سرکی بوو ب بفییدانی ئ و سچاو مری و ئابوریا ن و پموای همومان ل ناوچکدا درکمان پکردوو یاخود پویست درک بوو بکین، ک ناشنی و لکتگیشتنی نوان وایتان تاک رگای ب دوستکردنی ناوچیک کی نارام و سقامگیر و پشکوتوو.

لم چوارچ وید دا دویا تیدکین و، ک سقامگیری لم ناوچیدا بید کتاییهنانی ت و اویتی ب نهامتی گلی فلیستینی و بدستهننانووی مافی روای دوت و خاکی نیشتمانی، بدی نایت. ئستا کمگلی نود ویتی زیاتر ل جاران درک بلم دکات، چونک بدواداچوون ب نهامتی فلیستینیکان و ئ و تاوانا ن دکات، ک برامبریان ئنجامددرن. برپرسیاریتی کمگلی نود ویتی، ک ب ئیرادیک راستقین و کاریگر و کاربکات ب کتاییهنان بو نهامتیا ن و راگرتنی ئ و تاوانا فزونا نی، ل دژی گلی فلیستین ئنجامددرن.

خوشکان و بریان بهیوای سرکوتن ب کفرانسکتان و ب ئ و هوو دسزانی ددرن ب بدیهنانی دیالگکی ناوچیکی دسز و برهمدار.

دوبار سهاوی خودای گورتان لبت.